

Svar på remiss Regional utvecklingsstrategi för Västmanland

Region Västmanland har bjudit in länets partier att svara på remiss av den föreslagna Regionala utvecklingsstrategin, RUS. Följande är Centerpartiet i Västmanlands svar, undertecknat av företrädare från samtliga av länets kommuner.

Centerpartiet i Västmanland anser att förslaget till utvecklingsstrategi till mångt och mycket har rätt fokus och ringar in mycket av Västmanlands utvecklingsfrågor och potential. Vi välkomnar särskilt kopplingen och tydligheten mot Agenda 2030 och de globala målen.

I detta svar väljer vi att dels svara på de ställda frågorna men även lyfta några frågor som Centerpartiet ser som särskilt viktiga och även tankar på det långsiktiga arbetet för att klara utvecklingen och samverkan över tid.

Sammanfattning av synpunkter och inspel

- Strategin talar inte tillräckligt tydligt om de brister, eller hot, som finns för att nå den önskade regionala utvecklingen.
- Bredbandsmålet behöver förtydligas. Centerpartiet föreslår: *”Hela Västmanland ska ha tillgång till snabbt och robust bredband.”*
- Hela länet ska utvecklas både vad det gäller tjänster, service och boende. Att peka ut kollektivtrafiknära byggande är en direkt motsats till det.
- De mindre företagen och de gröna näringarna behöver förtydligas. Centerpartiet vill bland annat se delmål som avhandlar detta, exempelvis gällande andelen småföretag.
- Utvecklingsstrategin behöver kopplas närmare länets livsmedelsstrategi. Exempelvis här genom delmål, som då harmoniserar med målen i livsmedelsstrategin.
- Hela länet måste känna delaktighet och ta ansvar för genomförandet av strategin, de inbegriper samarbeten, handlingsplaner och ev andra utvecklingsprogram som måste samspela med RUS för att nå den önskade utvecklingen.

Svar på Regionens ställda frågor i remissen

1. *Beskriver strategin de utmaningar den regionala utvecklingen i Västmanland står inför?*
Till största del beskrivs länets utmaningar i strategin. Men det vore önskvärt att strategin gick något djupare och mer konkret tog upp de hinder som finns för att nå önskat utveckling. Något som också skulle kunna vara tydligare är de mindre företagens utmaningar, här finns förutom rätt kompetens även en utmaning kring infrastruktur och tillgång till kapital som skulle kunna beskrivas ytterligare i strategin.
2. *Är de föreslagna målen och delmålen relevanta?*
Mål och delmål är relevanta, även om de i viss mån kan upplevas som för oprecisa. Centerpartiet vill se några ändringar/tillägg kring målen, något som framförs i detta remissvar.
3. *Bidrar målen till att regionen får ett tydligt fokus i arbetet framåt?*
Ja, målen är alla framåtsyftande, men skulle som sagt ovan kunna preciseras något.
4. *Är struktur, omfång och språk förståeligt och lättillgängligt?*
Utvecklingsstrategin är välskriven och är indelad på ett tydligt och överblickbart sätt.

Centerpartiets synpunkter och inspel

Centerpartiet i Västmanland skulle utöver vad som nämnts ovan lyfta några aspekter som vi ser som särskilt viktiga. Det handlar om sammanhållen kraft för infrastrukturutbyggnad, företagande, samverkan i och utom länet, att hela länet synliggörs och tar plats samt det framgenta arbetet med förverkligandet av strategin.

I strategin saknar Centerpartiet beskrivningar kring vilka hinder som finns för att nå den utveckling som stakas ut i RUS. För att klara av att leda den utveckling Region Västmanland vill se är det viktigt att omvärldens perspektiv läggs på och tas med. Det är en brist som Centerpartiet Västmanland ser i den regionala utvecklingsstrategin, att inte tillräckligt tydligt redovisa och redogöra för de eventuella hinder som finns för att nå målen i strategin. Exempel på hinder, som vi även tar upp nedan, är nedmonteringen av kopparnäten som slår mot tillgången på bredband, åtgärder kring Hjulstabron som saknas i nationell plan och som påverkar möjligheten att utveckla mälarsjöfarten. Ett ytterligare hinder är bristen på effekt i energiförsörjningen, fler hinder finns därutöver som alla påverkar arbetet med länets utveckling.

Infrastruktur

Västmanland har flera utmaningar gällande infrastruktur och dess utbyggnad. Det handlar dels om vägar, järnvägar och sjövägar, men också elförsörjning och bredband.

Från Centerpartiets sida ser vi att infrastrukturen behöver prioriteras främst.

Bredbandsutbyggnaden är otroligt viktig för länets utveckling. Bredbandet kommer, som beskrivs i strategin, vara en viktig del i såväl vård som företagande framöver. Därför vore det önskvärt om RUS:en mer tydligt gav besked om hur och när bredbandsutbyggnaden ska täcka hela länet. Detta starkt beroende på den nedmontering av kopparnätet som sker i vårt län och i resten av landet, som innebär en stor osäkerhetsfaktor och direkt motverkar målet om att hela länet ska ha tillgång till snabbt bredband. Bredband är ofta förknippat med tillförlitlighet och robustheten i systemet är en viktig faktor. Robustheten handlar om att ingen kedja är starkare än den svagaste länken. Centerpartiet menar därav och vill lyfta fram att skrivningen i målet om bredband är för vag, en kvalitetsfaktor om att uppkopplingen ska vara stabil saknas, enligt vår mening. Målet borde få liknande denna formulering:

”Hela Västmanland ska ha tillgång till snabbt och robust bredband.”

Utvecklingsstrategin har, precis som den borde, bra och tydliga skrivningar kring vägar, järnvägar och sjöfart. Att Västmanland får större andel av de nationella planerna för infrastruktur ska vara en prioriterad angelägenhet för Region Västmanland, enligt oss. Det är viktigt att tydligt påtala de brister och utvecklingspotentialer som finns för att fullt ut utveckla länets infrastruktur. För sjöfartens del gäller här exempelvis Hjulstabron som ett hinder för fortsatt utveckling och måluppfyllelse.

För att länets invånare ska kunna bo, leva och verka i hela länet är inte enbart en stabil bredbandsuppkoppling en faktor. Farbara och tillgängliga vägar och kanske särskilt de enskilda vägarna är viktiga beståndsdelar. Överlag så lyser särskilt vägnätet och dess betydelse för livet i länet och särskilt utanför tätorterna med sin frånvaro i hela strategin. Istället uttalas inriktningen om byggande i kollektivtrafiknära områden. Det är en direkt inriktning som negligerar stora delar av länet där stor utvecklingspotential finns där attraktiva och hållbara boendemiljöer kan skapas. Att kunna bygga strandnära på landsbygden borde vara en lika viktig faktor. Dessutom upplevs redan idag trängseleffekter inom kollektivtrafiken i så kallad peak-tid. Att då enögt fokusera på fortsatt utveckling

i de kollektivtrafiknära områdena kommer snarare skapa negativ klimatpåverkan och en överbelastad kollektivtrafik än hållbara boendemiljöer.

Om skrivningen att bygga kollektivtrafiknära handlar om rädsla för ökade utsläpp från bilar vill Centerpartiet påminna om den omställning av fordonsflottan där andelen förnybara bränslen hela tiden ökar.

Samtidigt vill Centerpartiet lyfta ett varningstecken kring all eventuell regional översiktsplanering. Detta då det tullar på det kommunala självstyret och kommunernas planmonopol.

Företagande

Centralt för den regionala utvecklingen är att näringslivet kan växa, diversifieras och skapa fler arbetstillfällen. Men återigen tvingas vi påminna om de mindre företagens betydelse för ett växande näringsliv, ett växande län och därmed både ökad regional utveckling som ökad välfärd. För liksom i utvecklingsstrategins föregångare, det regionala utvecklingsprogrammet, återfinns ett tydligt fokus på de stora företagen baserade i de större städerna. De mindre företagen och de gröna näringarna får, i remissversionen av RUS, inte samma utrymme och såväl målvärden som utvecklingsfokus blir därmed tungt förlagt på en teknikintensiv storstadsindustri. Det är olyckligt och riskerar ett ensidigt utvecklingsfokus av länet. Fyra av fem jobb skapas i de mindre företagen.

Centerpartiet vill se mer tydlighet kring de mindre företagens betydelse för länets utveckling. Vi efterlyser också en tydligare plats för länets gröna näringsliv. Det gröna näringslivet kommer vara en katalysator för den gröna omställningen som ska leda mot ökad hållbarhet. Men för att lyckas måste det även synas i strategier likt RUS. Det RUS tydligare behöver göra är att beskriva, förtydliga och förbättra synergierna mellan det industriella och idag högteknologiska näringslivet med de gröna näringarna. Då nås också målet om utveckling i hela länet.

Mat- och livsmedelsproduktionen i länet behöver stärkas. Här finns potential att bland annat öka förädlingsgraden av de råvaror som produceras i länet. Detta avhandlas också i den av Länsstyrelsen framtagna livsmedelsstrategin för länet, där också Region Västmanland är samarbetspart. Genom att även fokusera på livsmedel i RUS knyts dessa två viktiga strategier närmare och dess mål kan i större grad harmoniseras och uppnås.

Delmål kring andelen småföretag och även kring förädling av livsmedel skulle kunna skrivas in för att synliggöra de brister som vi ser enligt ovan.

Förutsättningar för genomförandet

Det finns flera nyckelfaktorer för att lyckas med genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Det primära, utifrån Centerpartiets synpunkt, är att hela länet drar åt samma håll och känner ansvar för länets utveckling. Det handlar om kommuner, utbildningsanordnare, näringsliv med flera aktörer. Region Västmanland må ha utvecklingsansvaret, men genomförandet kan bara göras lyckosamt gemensamt.

Från Centerpartiets sida är utifrån ovanstående det otroligt viktigt att samarbeten i och för länet fokuserar på en gemensam målbild. Till detta hör att Region Västmanland och kommunerna i länet måste agera för att stärka varandra och länet i alla sammanhang. Den regionala utvecklingsstrategin måste därför få hög prioritet bland samtliga kommuner i länet. Det är Centerpartiets uppfattning att

andra utvecklingsprojekt likt ”Fyra Mälarstäder¹” riskerar att åsidosätta RUS. Västerås kommuns bidrag är avgörande för hela strategins genomförande och kan bara vara länets motor om de också tydligt tar ansvar för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.

Centerpartiet ser som tidigare nämnt att det gröna näringslivet måste få större fokus i strategin. Detta gäller även i nästa steg där det gröna näringslivet måste få en mer framskjuten roll och synliggöras bättre i de kommande handlingsplanerna. Samt i Affärsplan Västmanland, om och hur den ska leva vidare.

Med detta lämnar Centerpartiet i Västmanland sitt yttrande på remiss av den regionala utvecklingsstrategin för Västmanland.

Västmanland 15 oktober 2019

NAMN

¹ Fyra Mälarstäder är ett utvecklingsprojekt mellan Västerås, Eskilstuna, Strängnäs och Enköping.